

พจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา*

The Efficient Performance Dictionary Of School Administrators
In The Secondary Educational Service Area Office

ชนิษฐา พลายเพชร**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ทราบองค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 2. ทราบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และ 3. สร้างพจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 331 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน และครูผู้สอนที่เป็นตัวแทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน รวมทั้งสิ้น 993 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง แบบสอบถาม และแบบตรวจสอบวิธีการได้มาขององค์ประกอบ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์องค์ประกอบ การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบเรียงตามลำดับน้ำหนักองค์ประกอบ ที่ได้จากมากไปหาน้อย คือ 1) การวางแผน 2) คุณลักษณะผู้นำ 3) การบริหารเวลา 4) ภาวะผู้นำ 5) พฤติกรรมผู้นำ 6) ทักษะการบริหาร 7) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และ 8) สมรรถนะส่วนบุคคล ซึ่งเป็นพหุตัวแปร ตามสมมติฐานของการวิจัย 2. ผลการวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า สมรรถนะส่วนบุคคล มีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านทางคุณลักษณะผู้นำ การบริหารเวลามีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านการวางแผนและทักษะการบริหาร พฤติกรรมผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านทางคุณลักษณะผู้นำ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ การวางแผนมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านทางทักษะการบริหาร ทักษะการบริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านทางคุณลักษณะผู้นำ และคุณลักษณะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และ 3. ผลจากการสร้างพจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า พจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

* เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

** นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ อินทร์รักษ์ เป็นที่ปรึกษา

มัธยมศึกษา จากการวิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้ 8 องค์ประกอบ นำมาจัดเป็นหมวดหมู่ของพจนานุกรมได้ 8 หมวดหมู่ ดังนี้ 1. การวางแผน ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 13 ข้อ 2. คุณลักษณะผู้นำ ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 12 ข้อ 3. การบริหารเวลา ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 8 ข้อ 4. ภาวะผู้นำ ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 10 ข้อ 5. พฤติกรรมผู้นำ ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 7 ข้อ 6. ทักษะการบริหาร ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 10 ข้อ 7. คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 8 ข้อ และ 8. สมรรถนะส่วนบุคคล ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 7 ข้อ รวมตัวชี้วัดผลงานทั้งสิ้น จำนวน 75 ตัวชี้วัด

คำสำคัญ: พจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา/ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

Abstract

The purposes of this research were to 1. know the elements of efficient performance of school administrators in the secondary educational service area office, 2. know the causal correlation of elements efficient performance of school administrators in the secondary educational service area office and 3. construct the dictionary of efficient performance of school administrators in the secondary educational service area office. The samples consisted of 331 schools in the secondary educational service area office; the respondents were a school director, a president of primary educational school board, and a teacher, totally 993 persons. The elements' requirement of efficient performance of school administrators in the secondary educational service area office was settled by 8 experts. The research instrument were document analysis, the semi-structured interview, the questionnaire and check list form of elements. The statistics in analyzing the data were frequency, percentage, arithmetic, standard deviation, element analysis, causal correlation analysis and content analysis.

The research findings revealed that:

1. Elements of efficient performance of school administrators in the secondary educational service area office were composed of 8 elements: 1) planning, 2) leaders' personality, 3) time management, 4) leadership, 5) leaders' behavior, 6) administrative skill, 7) personality and 8) personal performance which were unlimited variables.

2. The research of causal correlation of elements of efficient performance of school administrators in the secondary educational service area office found that the personal performance had directly affected to the leadership and indirectly to leadership passing by the leaders' personality. Time management had directly affected to the leadership passing by the planning and administrative skill. Leaders' behavior had directly affected to the leadership and indirectly to the leadership passing by the leaders'

personality. Planning had directly affected to the leadership and indirectly to the leadership passing by the administrative skill. Administrative skill had directly affected to the leadership and indirectly to the leadership passing by the leaders' personality and personality had directly affected to the leadership.

3. The construction's result of efficient performance of school administrators in the secondary educational service area office found that the dictionary of efficient performance of school administrators in the secondary educational service area office. From the 8 elements of efficient performance of school administrators in the secondary educational service area office to be numbered; 1) planning with 13 KPIs, 2) leaders' personality with 13 KPIs, 3) time management with 8 KPIs, 4) leadership with 10 KPIs, 5) leaders' behavior with 7 KPIs, 6) administrative skill with 10 KPIs, 7) personality with 8 KPIs and 8) personal performance with 7 KPIs, totally 75 KPIs.

Keyword: The Efficient Performance Dictionary of School Administrators/ The Secondary Educational Service Area Office

บทนำ

จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วในสังคมแห่งการแข่งขัน กลายเป็นปัจจัยที่ท้าทายให้องค์กรต่าง ๆ ต้องปรับตัวเข้าสู่องค์กรแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ บุคลากรและแรงงานต้องมีความรู้และทักษะหลายด้าน ต้องเป็นผู้ใฝ่รู้ รู้จักเพิ่มเติมความรู้ และทักษะใหม่ ๆ ให้แก่ตนเอง สามารถปรับตัวและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของกระแสต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น (สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน, 2550: 1) ทั้งนี้เพื่อก้าวตามให้ทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ดังนั้นองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนซึ่งถึงแม้จะมีเป้าหมายในการดำเนินงานที่แตกต่างกันก็ตาม แต่ก็มิได้หมายความว่าองค์กรเหล่านั้นไม่ต้องให้ความสำคัญต่อกระแสที่เกิดขึ้นดังกล่าว เพราะถ้าหากองค์กรหยุดนิ่งอยู่กับที่ ก็ถือได้ว่าเป็นการตกยุคสมัย เป็นองค์กรที่ล้าหลังทันที ซึ่งเหตุผลไม่ว่าจะเป็นธุรกิจและอุตสาหกรรมใดรวมทั้งภาครัฐก็ต้องเปลี่ยนบทบาทการปฏิบัติงาน เพื่อสร้างศักยภาพทั้งในเรื่องการแข่งขันที่เกิดขึ้นอย่างรุนแรง และการสร้างประสิทธิภาพในทุก ๆ ด้าน อันจะส่งผลให้องค์กรอยู่รอดและก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง (ณัฐพันธ์ เสงี่ยมจันทร์, 2552: 28)

การศึกษาเป็นรากฐานสำคัญที่สุดประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดชีวิต ตั้งแต่การวางรากฐานพัฒนาการตั้งแต่แรกเกิด การพัฒนาศักยภาพและความสามารถต่าง ๆ ที่จะดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้อย่างมีความสุข รู้ทันการเปลี่ยนแปลง รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน (สมเดช สีแสง, 2549: 155) ในการพัฒนาคนดังกล่าว สถานศึกษาต้องมีการบริหารจัดการคุณภาพอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง เริ่มจากการกำหนดวิสัยทัศน์ ภารกิจ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างชัดเจนเหมาะสม วางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และดำเนินการตามแผนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งตรวจสอบ ทบทวน ปรับปรุง แก้ไข และรายงานผลอย่างสม่ำเสมอ (สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 1-2) โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาคุณภาพนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้ เพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและตัดสินใจในระดับสถานศึกษาภายใต้เงื่อนไขของทรัพยากร คน เงิน วัสดุ และการจัดการที่มีอยู่อย่างจำกัด ซึ่งวัตถุประสงค์ที่สำคัญในการบริหารสถานศึกษาในทุกงาน ก็เพื่อส่งผลทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพนักเรียน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่จะทราบและเข้าใจในประเด็นนี้ดี แต่ในทางปฏิบัติ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามักประสบปัญหาและข้อจำกัดจำนวนมากจนทำให้คุณภาพของผู้เรียนอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ได้พยายามยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้น โดยมีความเชื่อประการหนึ่งว่า หากการบริหารสถานศึกษามีแนวทางการจัดการที่ดีหรือมีมาตรฐานแล้ว ย่อมจะช่วยให้การเรียนการสอนและการดำเนินการอื่น ๆ ในสถานศึกษามีประสิทธิภาพ และคุณภาพนักเรียนจะได้รับการพัฒนาสู่มาตรฐาน (ธีระพล เพ็ญจันทร์, 2554: 114)

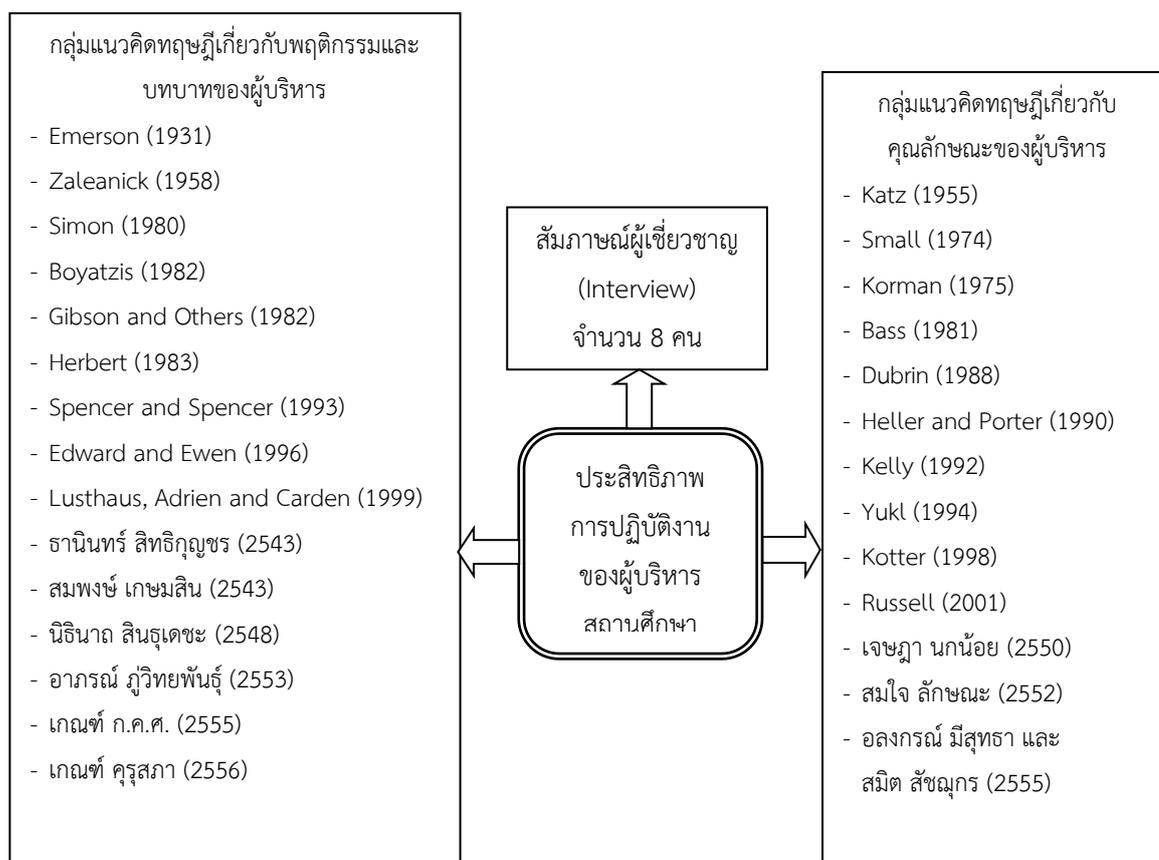
ดังนั้น การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพ จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนจะต้องมีความรู้ มีความเข้าใจและสามารถบริหารจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ อีกทั้งยังต้องพัฒนาตนเองให้ก้าวทันต่อการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ และจะต้องเป็นผู้นำครูบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง และประชากรในชุมชนให้เข้าใจและตระหนักในความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา (ณัฐภรณ์สิริ ศิริรัตน์, 2555: 3) ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ริเริ่มและเป็นผู้นำทางวิชาการอย่างมีคุณภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การที่จะเป็นผู้นำที่มีศักยภาพเช่นนี้ได้ ผู้บริหารจะต้องมุ่งมั่นในการพัฒนาตนเอง พัฒนาครู และผู้เรียน ให้ได้พัฒนาไปตามศักยภาพอย่างมีคุณภาพ ผู้บริหารจะต้องทำงานด้วยความมีจิตใจที่แน่วแน่ มั่นคงโดยฝึกลมดึกและไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหานั้นๆ ที่จะต้องเผชิญและต้องหาทางแก้ไขให้สำเร็จ ควรจะเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง มีการพัฒนางานวิชาการอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการบริหารจัดการเป็นที่ยอมรับ กระทำตนให้เป็นตัวอย่างที่ดีในด้านการมีคุณธรรมจริยธรรม ก็ยิ่งทำให้การแสดงผลงานต่าง ๆ สมบูรณ์ยิ่งขึ้น (ดวงใจ ช่วยตระกูล, 2552: 35-36)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อทราบองค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
2. เพื่อทราบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
3. เพื่อสร้างพจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ขอบข่ายทฤษฎีของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบข่ายทฤษฎีของการวิจัยดังแสดงในแผนภูมิที่ 1

แผนภูมิที่ 1 ขอบข่ายทฤษฎีของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา
2. สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เกี่ยวกับองค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา
3. นำผลจากข้อ 1 และ 2 มาสร้างแบบสอบถามเพื่อศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา เครื่องมือที่สร้างเสร็จแล้วเสนอ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ (IOC) จำนวน 5 ท่าน ได้ผลการวิเคราะห์ค่า IOC ผ่านทุกข้อ จำนวนข้อคำถาม 139 ข้อ จากนั้นนำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 10 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 30 คน แล้วนำมาหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบราค (α -Coefficient) (Conbach, 1984: 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9936
4. ส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา 331 โรงเรียน กำหนดผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน และครูผู้สอนที่เป็นตัวแทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน

รวมทั้งสิ้น 993 คน และนำมา วิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการใช้เทคนิค Factor Analysis วิเคราะห์ระดับการบริหารประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยคำนวณค่ามัธยฐานและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยใช้เทคนิค Path Analysis และจัดกลุ่มเพื่อทำพจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

5. สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และให้ข้อเสนอแนะในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 2,362 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่ได้จากการสุ่มตัวอย่างจากประชากร การกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้ตารางประมาณการขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607-610) ได้ตัวอย่างจำนวน 331 โรงเรียน ผู้วิจัยใช้วิธีการดังนี้

1. เลือกตัวอย่างตามโอกาสทางสถิติ (Probability Sampling) โดยใช้วิธีการเลือกตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) โดยแบ่งกลุ่มของโรงเรียนมัธยมศึกษา เป็นเขตตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ คือ เขตตรวจราชการกรุงเทพมหานคร และเขตตรวจราชการที่ 1-18 ทั่วประเทศ รวมทั้งสิ้น 19 เขตตรวจราชการ

2. สุ่มสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาในแต่ละเขตตรวจราชการ ให้ได้เขตตรวจราชการละ 1 สำนักงานเขตพื้นที่ โดยใช้การสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3. หาจำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยการเทียบสัดส่วนจากจำนวนประชากรในแต่ละสำนักงานเขตพื้นที่ที่ได้มาจากข้อ 2 เพื่อให้ได้ 331 โรงเรียน

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา 1 คน ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน และครูผู้สอนที่เป็นตัวแทนในคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 1 คน จำนวน 331 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 993 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วยแบบวิเคราะห์เอกสาร แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และแบบสอบถาม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง โดยมีประเด็นในการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

1.1 ท่านคิดว่าองค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นอย่างไร

1.2 ท่านมีหลัก/แนวทางในการบริหารงานในโรงเรียนของท่านอย่างไร เพื่อให้การปฏิบัติงานเกิดประสิทธิภาพ

1.3 ความคิดเห็นอื่น ๆ

2. แบบวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยได้สร้างแบบวิเคราะห์เอกสารโดยจัดทำเป็นตารางวิเคราะห์ ซึ่งได้จากการศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา จากเอกสาร ตำรา วารสาร บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการสัมภาษณ์

3. แบบสอบถาม (Questionnaire) ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามจากแนวคิดทฤษฎีที่ได้จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 2 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งเป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับของไลเคอร์ท (Likert)

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์และสามารถนำมาวิเคราะห์ผลได้ทั้งสิ้น 285 โรงแ หรือ 765 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 86.10 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์โดยใช้ตารางประกอบคำบรรยาย แบ่งเป็น 4 ตอน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดของการวิจัยประกอบด้วย 3 ชั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีสาระสำคัญที่สามารถนำไปใช้เป็นกระทงคำถามในงานวิจัยทั้งสิ้น 132 รายการ

2. ผลการวิเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีสาระสำคัญที่สามารถนำไปใช้เป็นกระทงคำถามในงานวิจัยทั้งสิ้น 92 รายการ

3. ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า มีสาระสำคัญที่สามารถนำไปใช้เป็นกระทงคำถามในงานวิจัยทั้งสิ้น 38 รายการ

จากการวิเคราะห์เอกสาร หลักการ แนวคิดทฤษฎี งานวิจัย และการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและข้อค้นพบที่เกี่ยวกับองค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สามารถรวบรวมสาระสำคัญที่นำไปใช้เป็นกระทงคำถามในการวิจัยได้ทั้งสิ้น 139 ข้อ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 285 โรงเรียน เพื่อสกัดตัวแปรให้เหลือตัวแปรที่สำคัญ ประกอบด้วย 3 ชั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ผลการวิเคราะห์สถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 855 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 590 คน คิดเป็นร้อยละ 69.01 เป็นหญิง 265 คน คิดเป็นร้อยละ 30.99 มีอายุ 51 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 517 คน คิดเป็นร้อยละ 60.47 น้อยที่สุดคือมีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.35 การศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด จำนวน 490 คน คิดเป็นร้อยละ 57.31 น้อยที่สุดคือ การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 2.69 และมีประสบการณ์การทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน 31 ปีขึ้นไปมากที่สุด จำนวน 316 คน คิดเป็นร้อยละ 36.96 น้อยที่สุดคือ ไม่เกิน 10 ปี จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 15.32

2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา โดยภาพรวมตัวแปรทั้ง 139 ข้อ มีค่ามัชฌิมเลขคณิตอยู่ระหว่าง 4.11– 4.57 แสดงว่าความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างมีค่ามัชฌิมเลขคณิตในระดับมากถึงมากที่สุด โดยข้อที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตมากที่สุดคือ ตัวแปรที่ 25 ผู้บริหารมีความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.57$, $S.D.=0.38$) ส่วนตัวแปรที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือตัวแปรที่ 123 ผู้บริหารมีความสามารถด้านกีฬา ($\bar{X} = 4.11$, $S.D.=0.58$) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่าอยู่ระหว่าง 0.36–0.66 แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความคิดเห็นสอดคล้องกัน แต่มีบางตัวแปรที่มีความคิดเห็นสอดคล้องกันไม่มาก

3. การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ด้วยวิธีการสกัดปัจจัย (Principal Component Analysis: PCA) เพื่อให้ได้ตัวแปรที่สำคัญขององค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มี 8 องค์ประกอบ โดยมีรายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบดังตารางที่ 1

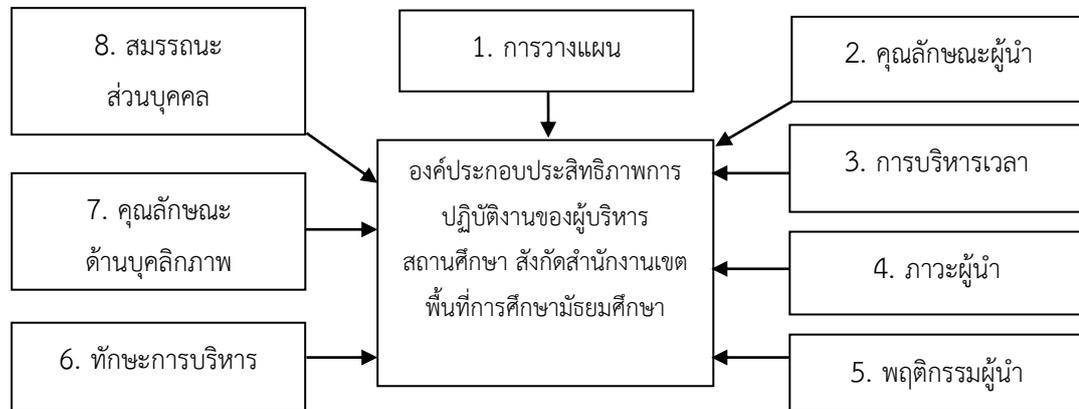
ตารางที่ 1 องค์ประกอบและค่าความแปรปรวนของตัวแปรองค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ข้อที่	ชื่อองค์ประกอบ	จำนวนตัวแปร	ค่าความแปรปรวน	ค่าร้อยละของความแปรปรวน
1	องค์ประกอบที่ 1	13	14.879	10.704
2	องค์ประกอบที่ 2	12	12.160	8.748
3	องค์ประกอบที่ 3	8	11.718	8.430
4	องค์ประกอบที่ 4	10	11.711	8.425
5	องค์ประกอบที่ 5	7	11.167	8.034
6	องค์ประกอบที่ 6	10	10.765	7.744
7	องค์ประกอบที่ 7	8	9.911	7.130
8	องค์ประกอบที่ 8	7	7.801	5.612
รวม		75	71.348	64.829

จากตารางที่ 1 พบว่า ตัวแปรองค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบได้ทั้งหมด 8 องค์ประกอบ และ

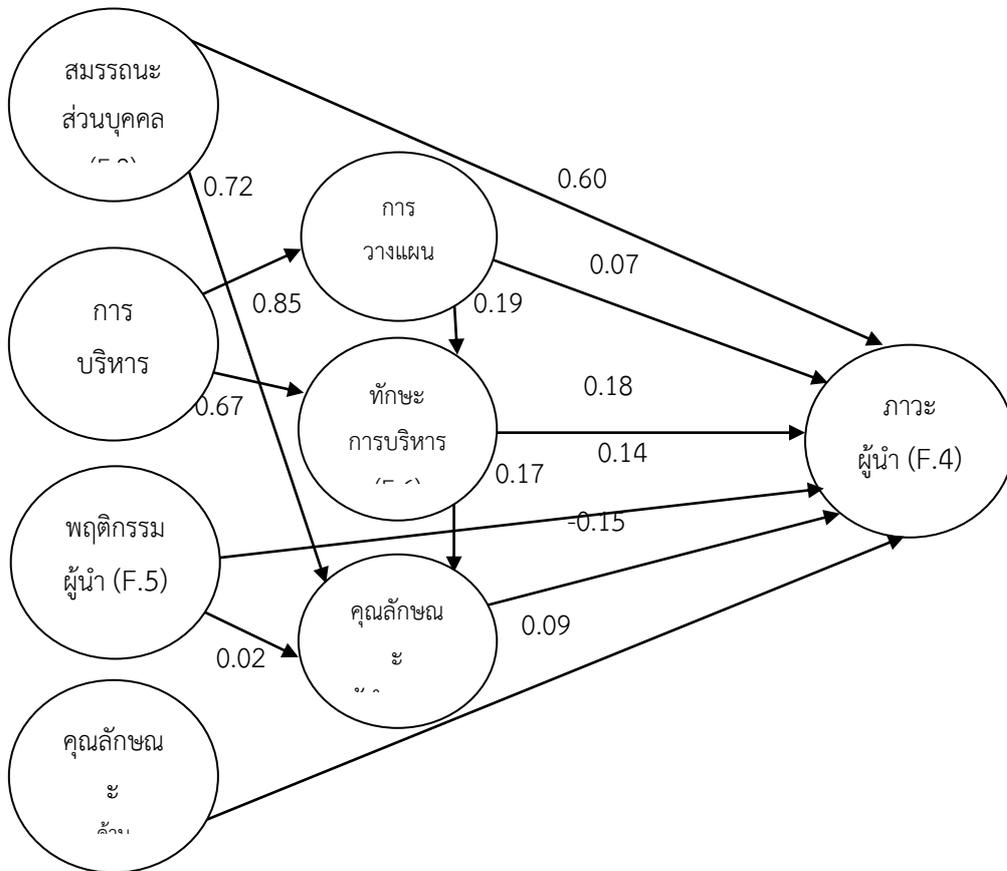
มีค่าไอเกน (Eigenvalues) มากกว่า 1.00 และสามารถอธิบายความแปรปรวนขององค์ประกอบได้ร้อยละ 71.348

จากผลการวิเคราะห์ตามตารางองค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ดังแผนภูมิที่ 2

แผนภูมิที่ 2 สรุปลผลการวิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์เชิงสาเหตุ (Path Analysis) เพื่อสร้างพจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

แผนภูมิที่ 3 รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

จากแผนภูมิที่ 3 พบว่า สมรรถนะส่วนบุคคล มีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านทางคุณลักษณะผู้นำ การบริหารเวลาที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านการวางแผนและทักษะการบริหาร พฤติกรรมผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านทางคุณลักษณะผู้นำ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ การวางแผนมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านทางทักษะการบริหาร ทักษะการบริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านทางคุณลักษณะผู้นำ และคุณลักษณะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ

ตอนที่ 4 สร้างพจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา และการยืนยันข้อค้นพบจากงานวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ

พจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จากการวิเคราะห์องค์ประกอบได้ 8 องค์ประกอบ โดยเรียงลำดับจากค่าความ

แปรปรวนของตัวแปร (Eigenvalues) และกำหนดรหัสของแต่ละองค์ประกอบเพื่อความสะดวกในการเขียนพจนานุกรมแยกเป็นหมวดหมู่ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 องค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ที่นำมาสร้างพจนานุกรม

องค์ประกอบที่	พจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (Performance Dictionary)	รหัส
1	การวางแผน (Planning)	PL
2	คุณลักษณะผู้นำ (Characteristics)	C
3	การบริหารเวลา (Time Management)	TM
4	ภาวะผู้นำ (Leadership)	L
5	พฤติกรรมผู้นำ (Leadership Behaviors)	LB
6	ทักษะการบริหาร (Management Skills)	MS
7	คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (Personality)	P
8	สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competencies)	PC

การเขียนพจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขียนเรียงลำดับองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนมากไปทางองค์ประกอบที่มีค่าความแปรปรวนน้อย ซึ่งเขียนตามรหัสที่กำหนดไว้ในตารางที่ 2 และในแต่ละองค์ประกอบ (รหัส) จะนำข้อความคำถามมาเขียนเป็นตัวชี้วัดผลงาน โดยเรียงลำดับจากการเขียนข้อความที่มีค่าน้ำหนักปัจจัยมากไปหาข้อความที่มีค่าน้ำหนักปัจจัยน้อย โดยการเขียนพจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ยึดแนวทางการเขียนตามรูปแบบของ อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2554: 23-27) โดยมีรายละเอียด 15 ประเด็น คือ 1) ความหมาย 2) มุมมอง (ด้าน) แบ่งออกเป็น 5 มุมมองเพื่อความสะดวกในการนำไปใช้สำหรับผู้สนใจ ได้แก่ 2.1) ครูสภา (ครูสภา สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2557: 3-8) ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน และด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน 2.2) ก.ค.ศ. (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2555: 12-17) ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ ด้านวินัย คุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ และด้านผลการปฏิบัติงาน 2.3) สมศ. (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2554: 20-23) ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ ด้านตัวบ่งชี้พื้นฐาน ด้านตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และด้านตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม 2.4) BSC (ณัฐพันธ์ เจริญนันทน์, 2552: 300-302) ประกอบด้วย 4 มุมมอง คือ มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้านกระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเรียนรู้และการเติบโต และ 2.5) งานวิจัยตนเอง ประกอบด้วยองค์ประกอบ 8 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านคุณลักษณะผู้นำ ด้านการบริหารเวลา ด้านภาวะผู้นำ ด้านพฤติกรรมผู้นำ ด้านทักษะการบริหาร ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และด้านสมรรถนะส่วนบุคคล 3) วัตถุประสงค์ 4) สูตรคำนวณ 5) หน่วยวัด 6) ความถี่ในการเก็บข้อมูล 7) ผู้กำหนดเป้าหมาย 8) หน่วยงานเจ้าภาพ 9) ที่มาของเป้าหมาย

10) ข้อมูลดิบในอดีต 11) เป้าหมายของปีปัจจุบัน 12) ระดับการประเมิน 13) แผนดำเนินการ โดยเขียน ตามแนวคิดของเดมมิ่ง (Deming) (วีรวิชัย เลิศไทยตระกูล, 2557: 15-16) หรือวงจรคุณภาพ (PDCA) ซึ่งกล่าวว่าการจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินการต่อเนื่องเพื่อให้เกิดผลผลิตและบริการที่มีคุณภาพขึ้น โดยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรเดมมิ่ง ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การวางแผน (Plan) การปฏิบัติตามแผน (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไข (Act) 14) เอกสารที่เกี่ยวข้อง และ 15) ผู้เก็บข้อมูล มีรายละเอียดของพจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

สรุปผลการวิจัย

1. องค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบเรียงตามลำดับน้ำหนักองค์ประกอบ ที่ได้จากรายการไปหาน้อย คือ 1) การวางแผน 2) คุณลักษณะผู้นำ 3) การบริหารเวลา 4) ภาวะผู้นำ 5) พฤติกรรมผู้นำ 6) ทักษะการบริหาร 7) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และ 8) สมรรถนะส่วนบุคคล องค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จึงเป็นพหุตัวแปรตามสมมติฐานของการวิจัย

1.1 องค์ประกอบที่ 1 การวางแผน ประกอบด้วย 13 ตัวแปร เรียงลำดับตามค่าน้ำหนักปัจจัย ดังนี้ 9) ผู้บริหารกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานของบุคลากร 3) ผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการทำงานของบุคลากร 6) ผู้บริหารมีการบริหารเวลาอย่างเหมาะสม เสร็จทันตามกำหนดการ 10) ผู้บริหารมีความสามารถคาดการณ์ล่วงหน้า 8) ผู้บริหารสามารถลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม 11) ผู้บริหารพิจารณาความเป็นไปได้ของงานเพื่อกำหนดแนวคิดในการทำงานอย่างเป็นขั้นตอน 7) ผลงานในการดำเนินงานของผู้บริหารมีคุณภาพได้มาตรฐาน 5) ผู้บริหารมีการแจ้งผลการดำเนินงานต่าง ๆ เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานอย่างทั่วถึง 12) ผู้บริหารเป็นที่ปรึกษาที่ดี พร้อมกับให้แนะนำที่ถูกต้อง และเหมาะสม 4) ผู้บริหารมีความน่าเชื่อถือในการทำงาน 13) ผู้บริหารมีฐานะทางเศรษฐกิจดี 14) ผู้บริหารมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นในสถานศึกษาและ 15) ผู้บริหารจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

1.2 องค์ประกอบที่ 2 คุณลักษณะผู้นำ ประกอบด้วย 12 ตัวแปร เรียงลำดับตามค่าน้ำหนักปัจจัย ได้แก่ตัวแปรที่ 84) ประสิทธิภาพในการทำงานด้านบริหารมีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหาร 83) การศึกษาของผู้บริหารมีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน 91) ผู้บริหารเป็นผู้รับฟังดี 86) ผู้บริหารสั่งการโดยชอบ และเหมาะสม 89) ผู้บริหารมีความสามารถด้านการประสานงาน 85) ผู้บริหารมีการกระตุ้นการทำงานของบุคลากรเป็นประจำ 90) ผู้บริหารสามารถอธิบายเหตุผล หรือเป็นผู้แก้ปัญหาให้บุคลากรได้อย่างถูกต้อง 87) ผู้บริหารเป็นแบบอย่างที่ดีในฐานะผู้ปฏิบัติงาน 94) ผู้บริหารมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี 92) ผู้บริหารสร้างระบบบริการอย่างมีประสิทธิภาพ 88) ผู้บริหารมีความสามารถด้านการเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ เพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน และ 82) ผู้บริหารมีภูมิหลังทางวัฒนธรรมที่ตีม

1.3 องค์ประกอบที่ 3 การบริหารเวลา ประกอบด้วย 8 ตัวแปร เรียงลำดับตามค่าน้ำหนักปัจจัย ได้แก่ตัวแปรที่ 39) ผู้บริหารมีการขยายเวลาสำหรับกิจกรรม/งาน ที่อาจใช้เวลาในการดำเนินงานนาน 44) ผู้บริหารมีความสามารถในการปฏิบัติงานในช่วงเวลาที่มีประสิทธิภาพสูงสุด 40) ผู้บริหารมีความสามารถในการปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกันในช่วงเวลาเดียวกัน 46) ผู้บริหารมีการตรวจสอบและถ่วงดุล 43) ผู้บริหารมีการกระจายอำนาจในการบริหารงานอย่างถูกต้อง และเหมาะสม 48) ผู้บริหารกำหนดวัน เวลา ที่แล้วเสร็จของแต่ละกิจกรรม/งาน 38) ผู้บริหารเน้นการบริหารงานแบบมีส่วนร่วม และ 37) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ประชาชน และชุมชน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

1.4 องค์ประกอบที่ 4 ภาวะผู้นำ ประกอบด้วย 10 ตัวแปร เรียงลำดับตามค่าน้ำหนักปัจจัย ได้แก่ตัวแปรที่ 113) ผู้บริหารให้การสนับสนุนคุณภาพผู้เรียน 112) ผู้บริหารมีสมรรถนะด้านการบังคับบัญชา 110) ผู้บริหารมีสมรรถนะด้านหน้าที่ 111) ผู้บริหารมีสมรรถนะด้านบุคคล 118) ผู้บริหารเป็นผู้นำด้านวิชาการ มีความสามารถปฏิบัติกิจกรรมวิชาการ 116) ผู้บริหารมีความเอาใจใส่ 115) ผู้บริหารมีภาวะผู้นำ 107) ผู้บริหารร่วมมือกับชุมชนและหน่วยงานอื่นอย่างสร้างสรรค์ 119) ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถด้านกลยุทธ์ทางธุรกิจ และ 109) ผู้บริหารสร้างโอกาสในการพัฒนาได้ทุกโอกาส

1.5 องค์ประกอบที่ 5 พฤติกรรมผู้นำ ประกอบด้วย 7 ตัวแปร เรียงลำดับตามค่าน้ำหนักปัจจัย ได้แก่ตัวแปรที่ 31) ผู้บริหารมีวุฒิภาวะเหมาะสม 29) ผู้บริหารมีความเชื่อมั่นในตนเอง 30) ผู้บริหารมีความสามารถด้านการตัดสินใจที่ดี 26) ผู้บริหารมีความฉลาด 27) ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ในเชิงบวก 25) ผู้บริหารมีความรับผิดชอบ และ 24) ผู้บริหารสร้างความก้าวหน้าด้านตำแหน่งหน้าที่ของตนเองให้ประสบความสำเร็จ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี

1.6 องค์ประกอบที่ 6 ทักษะการบริหาร ประกอบด้วย 10 ตัวแปร เรียงลำดับตามค่าน้ำหนักปัจจัย ได้แก่ตัวแปรที่ 71) ผู้บริหารมีความสามารถในการจัดการตนเอง 68) ผู้บริหารมีทักษะด้านสังคม 67) ผู้บริหารมีทักษะด้านการจูงใจ 72) ผู้บริหารมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ โรงเรียน และเพื่อนร่วมงาน 73) ผู้บริหารสามารถเป็นผู้ตามที่ดี 70) ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างเครือข่ายในการปฏิบัติงาน 64) ผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสาร และการเจรจาต่อรอง 65) ผู้บริหารมีความรู้เกี่ยวกับแต่ละกลุ่มงานเป็นอย่างดี 66) ผู้บริหารมีทักษะด้านการบริหาร และ 69) ผู้บริหารเป็นผู้ริเริ่มสิ่งใหม่ ๆ ที่เป็นประโยชน์

1.7 องค์ประกอบที่ 7 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ประกอบด้วย 8 ตัวแปร เรียงลำดับตามค่าน้ำหนักปัจจัย ได้แก่ตัวแปรที่ 52) ผู้บริหารมีความทะเยอทะยาน 51) ผู้บริหารมีความฉับไวต่อสภาพแวดล้อมทางสังคม 53) ผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน 55) ผู้บริหารให้ความร่วมมือกับผู้อื่นด้วยความเต็มใจ 54) ผู้บริหารมีการปฏิบัติงานในเชิงรุก 50) ผู้บริหารสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี 59) ผู้บริหารเป็นผู้ที่ยืนหยัดในการทำงานและ 58) ผู้บริหารมีพลัง (Power) ในการปฏิบัติงาน

1.8 องค์ประกอบที่ 8 สมรรถนะส่วนบุคคล ประกอบด้วย 7 ตัวแปร เรียงลำดับตามค่าน้ำหนักปัจจัย ได้แก่ตัวแปรที่ 136) ผู้บริหารเป็นผู้สังเกตการณ์ที่ดี 134) ผู้บริหารมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ 137) ผู้บริหารมีความคล่องตัวสูง 133) ผู้บริหารมีความตรงต่อเวลา 135) ผู้บริหารได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น 132) ผู้บริหารมีเป้าประสงค์ในชีวิตและการทำงานและ 138) ผู้บริหารมีการติดต่อกับบ้าน โรงเรียน และชุมชน

2. ผลการวิจัยความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า สมรรถนะส่วนบุคคล มีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านทางคุณลักษณะผู้นำ การบริหารเวลามีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านการวางแผนและทักษะการบริหาร พฤติกรรมผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านทางคุณลักษณะผู้นำ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ การวางแผนมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านทักษะการบริหาร ทักษะการบริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านทางคุณลักษณะผู้นำ และคุณลักษณะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ

3. ผลจากการสร้างพจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา พบว่า พจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จากการวิเคราะห์องค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ได้ 8 องค์ประกอบ นำมาจัดเป็นหมวดหมู่ของพจนานุกรมได้ 8 หมวดหมู่ ปรับข้อความคำถามของทุกหมวดหมู่ให้เป็นประโยคเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดผลงาน (Performance Indicators) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การวางแผน (Planning: PL) ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 13 ข้อ องค์ประกอบที่ 2 คุณลักษณะผู้นำ (Characteristics: C) ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 12 ข้อ องค์ประกอบที่ 3 การบริหารเวลา (Time Management: TM) ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 8 ข้อ องค์ประกอบที่ 4 ภาวะผู้นำ (Leadership: L) ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 10 ข้อ องค์ประกอบที่ 5 พฤติกรรมผู้นำ (Leadership Behaviors: LB) ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 7 ข้อ องค์ประกอบที่ 6 ทักษะการบริหาร (Management Skills: MS) ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 10 ข้อ องค์ประกอบที่ 7 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (Personality: P) ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 8 ข้อ และองค์ประกอบที่ 8 สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competencies: PC) ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 7 ข้อ รวมตัวชี้วัดผลงานทั้งสิ้น จำนวน 75 ตัวชี้วัด

อภิปรายผล

1. องค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ผลการวิจัย พบว่า องค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ประกอบด้วย 8 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การวางแผน เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการวางแผนเป็นกระบวนการแรกในการปฏิบัติงานต่าง ๆ เพื่อให้ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารจึงมีการกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงานที่สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานของบุคลากร มีการวางแผนการดำเนินงานต่าง ๆ อย่างเป็นขั้นตอน ทั้งเรื่องระยะเวลา ขั้นตอนการดำเนินงาน สถานที่ในการปฏิบัติงาน 2) คุณลักษณะผู้นำ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับที่สอง ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการบริหารงานต่าง ๆ ในสถานศึกษานั้น สิ่งหนึ่งที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าการวางแผนในการปฏิบัติงานก็คือ ตัวผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่จะบริหารงานในสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จได้นั้นจะต้องมีความรู้ความสามารถ ประสบการณ์ในการ

บริหารงาน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดี และคุณลักษณะผู้นำอื่น ๆ ที่จะส่งผลให้การบริหารงานในองค์กรประสบผลสำเร็จ 3) การบริหารเวลา เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับที่สาม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีการขยายเวลาสำหรับกิจกรรม/งาน ที่อาจใช้เวลาในการดำเนินงานนาน มีความสามารถในการปฏิบัติงานในช่วงเวลาที่มีประสิทธิภาพสูงสุดและปฏิบัติงานที่คล้ายคลึงกันในช่วงเวลาเดียวกัน มีการกำหนดวัน เวลา ที่แล้วเสร็จของแต่ละกิจกรรม/งาน 4) ภาวะผู้นำ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับที่สี่ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำเป็นพฤติกรรมของผู้บริหารที่แสดงออกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นว่ามีความเหมาะสมในการเป็นผู้นำพาให้องค์กรประสบความสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด 5) พฤติกรรมผู้นำ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับที่ห้า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารต้องเป็นผู้ที่วุฒิภาวะเหมาะสม มีความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าตัดสินใจโดยมีข้อมูลที่เพียงพอ มีความรับผิดชอบ เป็นแบบอย่างที่ดี เป็นต้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้แสดงออกถึงพฤติกรรมผู้นำนั่นเอง 6) ทักษะการบริหารเป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับที่หก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารมีความจำเป็นต้องใช้ทักษะด้านต่าง ๆ ในการบริหารงาน ไม่ว่าจะเป็นทักษะทางด้านความคิด การปฏิบัติ รวมถึงเทคนิควิธีการในการส่งเสริมให้องค์กรประสบความสำเร็จ 7) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญอันดับที่เจ็ด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความมุ่งมั่นในการทำงานของผู้บริหารที่แสดงออกให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเห็นจากภาพที่แสดงออกมาจากภายนอก ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบ การแต่งกายที่ดูภูมิฐานเหมาะสมกับกาลเทศะ สิ่งเหล่านี้จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเป็นผู้บริหาร และ 8) สมรรถนะส่วนบุคคล เป็นองค์ประกอบที่มีความสำคัญเป็นอันดับสุดท้าย ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการแสดงออกถึงสมรรถนะส่วนบุคคลของตัวผู้บริหาร ซึ่งประกอบไปด้วย การเป็นผู้สังเกตการณ์ที่ดี มีความคล่องตัวสูง มีความตรงต่อเวลา มีเป้าประสงค์ในชีวิตและการทำงานจนเป็นที่ยอมรับจากบุคคลอื่น สมรรถนะเหล่านี้เป็นสิ่งที่สะท้อนถึงประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา

2. ความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จากข้อค้นพบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุขององค์ประกอบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งประกอบด้วย 1) การวางแผน 2) คุณลักษณะผู้นำ 3) การบริหารเวลา 4) ภาวะผู้นำ 5) พฤติกรรมผู้นำ 6) ทักษะการบริหาร 7) คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และ 8) สมรรถนะส่วนบุคคล เป็นพหุองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้ สมรรถนะส่วนบุคคล มีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านทางคุณลักษณะผู้นำ การบริหารเวลามีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านการวางแผนและทักษะการบริหาร พฤติกรรมผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านคุณลักษณะผู้นำ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ การวางแผนมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านทักษะการบริหาร ทักษะการบริหารมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ และมีอิทธิพลทางอ้อมต่อภาวะผู้นำโดยผ่านคุณลักษณะผู้นำ และคุณลักษณะผู้นำมีอิทธิพลทางตรงต่อภาวะผู้นำ ซึ่งหากพิจารณาในภาพรวมจะพบว่า เป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นเรื่อง ภาวะผู้นำ เป้าหมายปลายทางของทุกองค์ประกอบจะนำไปสู่ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา

3. พจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา นำมาจัดเป็นหมวดหมู่ของพจนานุกรมได้ 8 หมวดหมู่ ปรับข้อความของทุกหมวดหมู่ ให้เป็นประโยคเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นตัวชี้วัดผลงาน (Performance Indicators) ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 การวางแผน (Planning: PL) ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 13 ข้อ องค์ประกอบที่ 2 คุณลักษณะผู้นำ (Characteristics: C) ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 12 ข้อ องค์ประกอบที่ 3 การบริหารเวลา (Time Management: TM) ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 8 ข้อ องค์ประกอบที่ 4 ภาวะผู้นำ (Leadership: L) ประกอบด้วยตัวชี้วัด ผลงาน จำนวน 10 ข้อ องค์ประกอบที่ 5 พฤติกรรมผู้นำ (Leadership Behaviors: LB) ประกอบด้วย ตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 7 ข้อ องค์ประกอบที่ 6 ทักษะการบริหาร (Management Skills: MS) ประกอบด้วย ตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 10 ข้อ องค์ประกอบที่ 7 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ (Personality: P) ประกอบด้วย ตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 8 ข้อ และองค์ประกอบที่ 8 สมรรถนะส่วนบุคคล (Personal Competencies: PC) ประกอบด้วยตัวชี้วัดผลงาน จำนวน 7 ข้อ รวมตัวชี้วัดผลงานทั้งสิ้น จำนวน 75 ตัวชี้วัด โดยใช้แนวทางใน การเขียนพจนานุกรมตามแนวคิดของ อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2554: 23-27) มีรายละเอียดการเขียน 15 ส่วน ได้แก่ 1) ความหมายของ Pls เป็นการขยายความเพิ่มเติมถึง Pls ที่จัดทำขึ้นมา เขียนสรุปความหมายของ Pls เพื่อสร้างความเข้าใจให้ตรงกันระหว่างผู้บังคับบัญชากับผู้ใต้บังคับบัญชาว่า Pls ที่จัดทำขึ้นมีลักษณะ เฉพาะเจาะจงอย่างไรบ้าง มีคำใดบ้างที่ต้องทำความเข้าใจให้ 2) การเขียนมุมมอง แบ่งออกเป็น 5 มุมมอง เพื่อความสะดวกในการนำไปใช้สำหรับผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 2.1) ครูสภา (ครูสภา สภาครูและบุคลากร ทางการศึกษา, 2557: 3-8) ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน และด้านมาตรฐานการปฏิบัติตน 2.2) ก.ค.ศ. (สำนักงานคณะกรรมการ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2555: 12-17) ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ ด้านวินัย คุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ความสามารถ และด้านผลการปฏิบัติงาน 2.3) สมศ. (สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2554: 20-23) ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ ด้านตัวบ่งชี้พื้นฐาน ด้านตัวบ่งชี้อัตลักษณ์ และด้านตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริม 2.4) BSC (ณัฐพันธ์ เจริญนันทน์, 2552: 300-302) ประกอบด้วย 4 มุมมอง คือ มุมมองด้านการเงิน มุมมองด้านลูกค้า มุมมองด้าน กระบวนการภายใน และมุมมองด้านการเรียนรู้และการเติบโต และ 2.5) งานวิจัยตนเอง ประกอบด้วย องค์ประกอบ 8 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้านคุณลักษณะผู้นำ ด้านการบริหารเวลา ด้านภาวะผู้นำ ด้าน พฤติกรรมผู้นำ ด้านทักษะการบริหาร ด้านคุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ และด้านสมรรถนะส่วนบุคคล 3) วัตถุประสงค์ เขียนขึ้นจะทำให้พนักงานเข้าใจและรับรู้ถึงวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของ KPIs ที่กำหนดขึ้น 4) การเขียน สูตรคำนวณเป็นการกำหนดที่มาของการคิดโดยเฉพาะตัวชี้วัดผลงานที่เป็นเปอร์เซ็นต์ต้องระบุให้ได้ว่า เปอร์เซ็นต์ที่กำหนดขึ้นจะวัดจากเรื่องใดบ้าง ซึ่งการระบุสูตรการคำนวณที่ชัดเจนจะทำให้ง่ายต่อการเก็บ รวบรวมข้อมูล และสรุปผลข้อมูลที่จัดเก็บในระหว่างปี 5) การเขียนหน่วยวัดจะต้องกำหนดเป็นค่าของตัวเลข เช่น จำนวนครั้ง จำนวนเรื่อง จำนวนเงิน จำนวนโครงการ เปอร์เซ็นต์ มูลค่า ระยะเวลา เป็นต้น 6) ความถี่ใน การเก็บข้อมูล เป็นการกำหนดช่วงเวลาในการเก็บข้อมูลว่าจะเริ่มบันทึกข้อมูลช่วงไหน เพื่อช่วยให้ผู้บริหาร ของแต่ละหน่วยงานมีข้อมูลจากผลการปฏิบัติงานจริงเพื่อนำมาใช้ในการบริหารผลงานของทีมงานได้อย่าง

ต่อเนื่อง 7) ผู้กำหนดเป้าหมาย โดยส่วนใหญ่ผู้กำหนดเป้าหมายจะเป็นผู้บังคับบัญชาของแต่ละหน่วยงาน ยกเว้นกรณีที่เป็น KPIs ร่วมที่ต้องการให้ค่าเป้าหมายเหมือนกัน สำหรับหน่วยงานที่ต้องใช้ KPIs ร่วมที่เหมือนกัน หน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพ KPIs ร่วมจะเป็นผู้กำหนดเป้าหมายของ KPIs ร่วมข้อนั้น 8) หน่วยงานเจ้าภาพ เป็นหน่วยงานหลักที่ทำหน้าที่เก็บข้อมูล 9) ที่มาของเป้าหมาย แหล่งข้อมูลในการกำหนดค่าเป้าหมายของ PIs มีที่มาจาก ข้อมูลดิบในอดีต การเปรียบเทียบกับ PIs ขององค์กรอื่น ๆ นโยบายองค์กร และการคาดคะเนหรือประมาณการ 10) การกำหนดข้อมูลดิบในอดีตเพื่อนำมาใช้เป็นฐานในการกำหนดค่าเป้าหมายในปีปัจจุบัน ซึ่งการกำหนดค่าเป้าหมายที่เหมาะสมนั้นจะต้องนำค่าของตัวเลขที่ได้จริงในปีที่ผ่านมานำมาใช้เป็นแนวทางในการกำหนดค่าเป้าหมายในปีถัดไป ซึ่งจะทำให้องค์กรสามารถตรวจสอบได้ว่าผลงานที่ได้จริงมีค่าสูง กลาง หรือต่ำกว่าผลงานที่ได้ในอดีตที่ผ่านมาอย่างไรบ้าง 11) การกำหนดค่าเป้าหมายของปีปัจจุบันซึ่งสามารถกำหนดขึ้นจากข้อมูลดิบในอดีต การประมาณการนโยบายองค์กรหรือเปรียบเทียบกับองค์กรอื่น ๆ อย่างไรก็ตามการกำหนดค่าเป้าหมายปีปัจจุบันที่ดีที่สุดจะกำหนดขึ้นจากข้อมูลดิบในอดีตที่ได้จริงมาใช้กำหนดเป็นค่าเป้าหมายในปีปัจจุบัน 12) การกำหนดช่วงของค่าเป้าหมายว่าจะอยู่ในค่าใดบ้าง 13) แผนการดำเนินงานเป็นแนวทางหรือกรอบที่จะทำให้ค่าเป้าหมายของ PIs ที่กำหนดขึ้นประสบผลสำเร็จ 14) เอกสารที่เกี่ยวข้อง การระบุเอกสารที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นแบบฟอร์ม แบบประเมิน แบบบันทึก หรือรายงานที่จัดทำขึ้น เป็นเอกสารที่อ้างอิงที่ช่วยให้ผู้เก็บข้อมูลรู้ว่าจะต้องเก็บข้อมูลผลงานจริงตาม KPIs ที่กำหนดขึ้นจากแหล่งข้อมูลหรือเอกสารใดบ้าง และ 15) ผู้เก็บข้อมูลเป็นบุคคลที่ได้รับมอบหมายให้รวบรวม และจัดเก็บข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นำไปสู่ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของแต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการประเมิน ส่งผลให้ครูผู้สอน และนักเรียนได้พัฒนาได้เต็มศักยภาพอันเป็นความสำเร็จของการจัดการศึกษา โดยมีข้อเสนอแนะทั่วไป ดังต่อไปนี้

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ควรส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาสมรรถนะส่วนบุคคล เรียนรู้วิธีการบริหารจัดการเวลาที่ดี สร้างพฤติกรรมผู้นำ และมีบุคลิกลักษณะด้านบุคลิกภาพ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมสนับสนุนให้จัดการอบรมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้เรื่องการวางแผนกลยุทธ์และนำแผนไปปฏิบัติสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาทักษะการบริหารสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมสนับสนุนให้พัฒนาคุณลักษณะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา

5. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำ

6. พจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เปรียบเสมือนเครื่องมือในการนำทางสู่การประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษาได้ โดยการประเมินสามารถเลือกมุมมองในการประเมินได้จาก 4 หน่วยงาน คือ ครูสภา คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) BSC และผลการวิจัยของผู้วิจัยเอง

7. การประเมินประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา จากพจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เป็นการประเมินโดยใช้คะแนนเชิงปริมาณ และเทียบค่าเป้าหมายซึ่งกำหนดจากฐานข้อมูลในอดีต ซึ่งมีความสอดคล้องกับสภาพเป็นจริง ดังนั้นผลการประเมินจึงมีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน

2. ควรศึกษาวิจัยองค์ประกอบต่าง ๆ ของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

3. อาจทำการวิจัยเชิงทดลองโดยสร้างรูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

4. จัดทำพจนานุกรมในประเด็นอื่นที่สนใจ โดยใช้แนวทางในการจัดทำพจนานุกรมประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาครั้งนี้เป็นแนวทางในการจัดทำ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

ครูสภา สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2557). *มาตรฐานวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2557. จาก

<http://www.ksp.or.th/ksp2013/content/view.php?mid=136&did=255>

ณัฐภรณ์สิริรัตน์. (2555). *บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 9 กรกฎาคม 2555. จาก

<http://www.nidtep.go.th/emag/reseach/knowledge.htm>

ณัฐพันธ์ เขจรนนท์. (2552). *การจัดการเชิงกลยุทธ์ Strategic: Mangement*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

ดวงใจ ช่วยตระกูล. (2552). “การบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน.”

วารสารวิชาการ Veridian E-Journal 2, 1 (สิงหาคม 2552): 35-36.

ธีระพล เฟ็งจันทร์. (2553). “การบริหารจัดการภาครัฐที่มีประสิทธิภาพของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา.”

วารสารวิชาการ Veridian E-Journal 3, 1 (กรกฎาคม 2553): 114.

วีรวิชัย เลิศไทยตระกูล. (2557). **ปรัชญาของ PDCA**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 19 มกราคม 2557. จาก business.east.spu.ac.th/admin/waaa_file/A37322PDCA.pdf.

สมเดช ศรีแสง. (2549). **คู่มือการบริหารโรงเรียน สถานศึกษาขั้นพื้นฐานตาม พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ: แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559) การพัฒนาชีวิตให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์**. นครสวรรค์: ริมปีงการพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2555). **มาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา**. [ออนไลน์]. สืบค้นเมื่อ 17 ธันวาคม 2555. จาก <http://www.moe.go.th/webtcs/Table6/Law/Law.htm>

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2555). **คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม พฤศจิกายน พ.ศ. 2554)**. กรุงเทพฯ: บริษัท ออฟเซ็ท พลัส จำกัด.

สำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553**. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. (2550). **แผนส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)**. กรุงเทพฯ: ริงสีการพิมพ์.

อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2554). **Performance Indicators (PLs) Dictionary เล่ม 1**. กรุงเทพฯ: เอช อาร์ เซ็นเตอร์.

ภาษาต่างประเทศ

Conbach, Lee J. (1984). **Essentials of psychological Testing**. 4th ed. New York: Harper&Row Publishers.

Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. “Determining Sample Size for Research Activities,” **Educational and Psychological Measurement** 30, 3 (1970): 607-610.